

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.1205/2023/8.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke
Dr. Schmidt Péter, előadó bíró
Dr. Domonyai Alexa, bíró
Dr. Kardos Andrea, bíró
Dr. Tuba István Krisztián, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. május 28.
Az ügy tárgya: rablás büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): terhelt2 és társa (Terhelt1 II. rendű terhelt)
Elsőfok: Budaörsi Járásbíróság, 5.B.719/2015/140. számú ítélet, tárgyalás,
2020. március 2.
Másodfok: Budapest Környéki Törvényszék, 3.Bf.339/2020/16. számú ítélet,
tanácsülés,
2021. március 10.
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: Terhelt1 II. rendű terhelt védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a rablás büntette és más bűncselekmények miatt terhelt2 és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben Terhelt1 II. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budaörsi Járásbíróság 5.B.719/2015/140. számú és a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Bf.339/2020/16. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Budaörsi Járásbíróság a 2020. március 2. napján meghozott 5.B.719/2015/140. számú ítéletével Terheltl II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki tártstettesként elkövetett rablás büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont], tártstettesként elkövetett zsarolás büntetében [Btk. 367. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont], tártstettesként elkövetett magánlaksértés büntetében [Btk. 221. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont], lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] és lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont be) alpont]. Ezért őt halmazati büntetésül 5 év szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztést fegyház fokozatban kell végrehajtani, és abból a II. rendű terhelt a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra. A bíróság a II. rendű terhelttel szemben 13.000 forint erejéig vagyonekobzást rendelt el. Kötelezte a II. rendű terheltet a magánfél részére kártérítés, valamint az állam részére az ahhoz kapcsolódó eljárási illeték megfizetésére. Rendelkezett a II. rendű terhelt által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról a kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtásába, valamint a felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[2] A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2021. március 10. napján meghozott 3.Bf.339/2020/16. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét Terheltl II. rendű terhelt vonatkozásában megváltoztatta, a vele szemben elrendelt vagyonekobzást 12.000 forintra mérsékelte. Az elsőfokú bíróság ítéletét egyebekben a II. rendű terhelt vonatkozásában helybenhagyta.

[3] **II.** A bíróságok jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen Terheltl II. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 648. § b) pontja, valamint 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján – figyelemmel a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjára –, mivel álláspontja szerint a tárgyalást a büntető eljárásjogi törvény megsértésével tartották meg a II. rendű terhelt távollétében. Érvelése szerint a II. rendű terhelt idézésére tett intézkedések szabálytalanok voltak, mivel a lakcímfelügyelés alapján megadott címen Terheltl ugyan nem tartózkodott, azonban nem volt szökésben sem. A védő előadta, hogy a 2019. április 24. napján tartott tárgyaláson készült jegyzőkönyv nem tesz említést hirdetményi idézésről, kizárólag azt tartalmazza, hogy „eljáró bíró tájékoztatja a jelenlévőket, hogy a bírósági iratok 94. sorszáma alatt elfekvő NEBEK tájékoztatás szerint a II. rendű az Egyesült Királyságban tartózkodik, lakcíme még nem került ellenőrzésre.” A védő utalt arra, hogy a NEBEK 2019. június 14. napján adott jelentése szerint védenca utolsó ismert tartózkodási helye a cím12 cím alatt volt, amely egy valós cím, ahonnan már 2 évvel korábban is idézhette volna a bíróság. Ezen túlmenően a II. rendű terheltnek ekkor bejelentett szakácsi állása volt az Egyesült Királyságban, lakcíme, tartózkodási helye nyilvántartásokban feltüntetésre került, azonban ennek ellenére ez a címe nem került ellenőrzésre. Álláspontja szerint, ha ellenőrzésre került volna, kiderül, hogy a II. rendű terhelt januárban Izlandra költözött, ahol szintén bejelentett munkaviszonyban szakácsi állást töltött be.

[4] A védő hivatkozott arra, hogy a II. rendű terhelt nem volt szökésben és nem is volt tudomása arról, hogy az eljárás folyik ellene, a nemzetközi elfogató parancs kibocsátásra csak

2019 szeptemberében került sor és ez alapján 2023. júliusában fogták el. Mindezek alapján a II. rendű terhelt a bíróság eljárásban érdemi védekezést nem tudott előterjeszteni.

[5] A felülvizsgálati indítványban foglaltak szerint a II. rendű terhelt kizárólag a tanú5ot érintő III. tényállási pontot vitatja, a többi vádpontra vonatkozóan a nyomozati vallomásait fenn kívánja tartani. A vitatott tényállási pont esetében azonban a II. rendű terhelt kihallgatása, tanú5kal és tanú6val történő szembesítése nélkül megalapozott tényállás megállapítása nem volt lehetséges, így az ítéleti tényállás felderítése erre a cselekményre nézve hiányzik. Ebből eredően a teljes ügy felülvizsgálatát indokolt elrendelni, tekintettel arra is, hogy a II. rendű terhelt a védekezési jogát önhibáján kívül nem tudta gyakorolni és amennyiben a III. tényállási pont alatti cselekmény tekintetében lefolytatandó bizonyítás az e bűncselekmény alóli felmentését eredményezi, akkor enyhébb büntetést kellene kiszabni vele szemben.

[6] A védő utalt arra, hogy a II. rendű terhelt 2015. évben korábbi életmódjával felhagyott, drogrehabilitációs kezelésen vett részt, amely sikeres volt. Ezt követően vállalt az Egyesült Királyságban munkát, alapított családot, majd 2019. évben költözött Izlandra, ahol rendezett életkörülmények között élt. A nemzetközi elfogatóparancs alapján történt elfogására az ügy megindulását követően 8 évvel került sor.

[7] Mindezek alapján elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, míg másodlagosan a másodfokú bíróság kiegészítő bizonyítás lefolytatására utasítását, ennek eredményeként a III. tényállási pontban írt cselekmény tekintetében felmentő rendelkezés meghozatalát, és ez alapján a jogszabálynak megfelelő határozat meghozatalát indítványozta. Harmadlagos indítványa arra irányult, hogy a Kúria mentse fel II. rendű terheltet a III. tényállási pontban írt cselekmény vádja alól és hozzon a jogszabálynak megfelelő határozatot.

[8] A Legfőbb Ügyészség BF.1344/2023/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

[9] A Legfőbb Ügyészség részletesen elemezte az ügyben benyújtott vádak folytán indult eljárások egyesítését, a II. rendű terhelt tartózkodás helyének felkutatása érdekében az elsőfokú bíróság által megtett intézkedéseket, a hirdetményi idézéshez kapcsolódó iratokat, illetve az érintett tárgyaláson történeteket. Mindezek alapján a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta, mivel a védő azon hivatkozása, hogy nem minden esetben került sor a II. rendű terhelt szabályszerű, hirdetményi úton történő idézésére, ellentétes az iratok tartalmával. A Legfőbb Ügyészség a 2017. augusztus 30. napján megtartott tárgyaláson Htanú4 tanú által tett és a 37. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozatából kizárólag azt tartotta megállapíthatónak, hogy a II. rendű terhelt ekkor külföldön volt és feltehetően tartotta a kapcsolatot a védőjével. A Legfőbb Ügyészség a NEBEK tájékoztatások elemzése alapján kifejtette, hogy a II. rendű terhelt hirdetményi idézésére szabályszerűen került sor. Erre tekintettel a 2020. február 19. napján megtartott tárgyalásra is – amelyen a védője jelen volt – szabályszerűen idézte a járásbíróság II. rendű terheltet hirdetményi úton. Ugyanakkor a 2020. március 2. napjára kitűzött tárgyalásra a II. rendű terheltet a bíróság csak a védője útján rendelte idézni, ez pedig a Be. 113. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel nem volt szabályszerű. E vonatkozásban ugyanakkor utalt arra, hogy ez csupán relatív természetű eljárási szabálysértésnek tekintendő, mivel az érintett tárgyalás kitűzésére kizárólag az ítélet kihirdetése céljából került sor, és ezen a határnapon kizárólag az ügydöntő határozat közzlése és a jogorvoslati nyilatkozatok megtétele történt. A távollévő II. rendű terhelt esetében az ezzel kapcsolatos kötelezettségének a bíróság pedig eleget tett az írásba foglalt ügydöntő határozat hirdetményi úton történő kézbesítésével.

[10] A Legfőbb Ügyészség hivatkozott arra, hogy a Budapest Környéki Törvényszék a 2020. december 22. napján meghozott, 3.Bf.339/2020/5. számú végzésével a másodfokú

tanácsulást 2021. március 10. napjára tűzte ki, amelyről szóló tájékoztatást a II. rendű terhelt részére hirdetményi úton szabályszerűen kézbesítette.

[11] A Legfőbb Ügyészség emellett utalt arra is, hogy az ügyben a II. rendű terhelt tekintetében ugyan felmerült, hogy külföldön ismert helyen tartózkodik, de ez hivatalosan nem igazolódott be, ezért a külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt távollétében történő eljárásnak nem volt helye.

[12] Kifejtette, hogy az elsőfokú eljárás részben – 2018. június 30. napjáig – a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: korábbi Be.), részben a Be. hatálya alatt folyt. Ez alapján az alapügyben eljáró első- és másodfokú bíróság eljárása mindenben megfelelt a távollévő terhelttel szembeni külön eljárás szabályainak. Mindezek alapján nem valósult meg a védő által sérelmezett azon eljárási szabálysértés, hogy a tárgyalást a II. rendű terhelt szabályszerű idézésének, illetve értesítésének a hiányában folytatták le a bíróságok.

[13] A Legfőbb Ügyészség ezen túlmenően rámutatott arra is, hogy az iratok tartalma alapján megállapíthatóan a II. rendű terhelt tudomást szerzett a vele szemben folyamatban lévő büntetőeljárásról, és ennek ismeretében úgy hagyta el Magyarország területét és költözött külföldre, hogy figyelmen kívül hagyta a korábbi Be. 43. § (5) bekezdését – amellyel lényegében azonos előírást tartalmaz a Be. 39. § (3) bekezdés b) pontja –, amely szerint a terhelt köteles a lakóhelyének, illetve a tartózkodási helyének címét, valamint értesítési címét és annak megváltozását az elköltözés – értesítési cím esetén a megváltozás vagy megszűnése – után 3 munkanapon belül annál a bíróságnál, ügyésznél, illetve nyomozó hatóságnál bejelenteni, amelyik vele szemben büntetőeljárást folytat.

[14] Mindezek alapján a Legfőbb Ügyészség azt indítványozta, hogy a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján a megtámadott jogerős ügydöntő határozatot hatályában tartsa fenn.

[15] A II. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára írásban észrevételt terjesztett elő, amelyben előadta, hogy őt a II. rendű terhelt arról tájékoztatta, hogy az eljárás során a védő vele a kapcsolatot nem vette fel, így nem volt tudomása az ellene folyó büntetőeljárásról, amely alól nem kívánta magát kivonni. A felülvizsgálati indítványában foglaltakat fenntartotta, különös tekintettel arra, hogy a terhelt külföldi lakcímének felkutatása tekintetében az állapítható meg, hogy az Egyesült Királyság megkeresett rendőrhatalmánya a helyszínen ténylegesen nem ellenőrizte a II. rendű terhelt – egyébként a védő állítása szerint valós – lakcímét.

[16] **III.** A Kúria azt állapította meg, hogy a II. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa részben törvényben kizárt, részben alaptalan.

[17] 1. A Be. XC. fejezetében szabályozott felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, annak lefolytatására kizárólag a törvényben meghatározott okra történő hivatkozással, annak fennállása esetén, a törvényben meghatározott feltételek és korlátok mellett kerülhet sor. A felülvizsgálat, mint rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ügydöntő határozat egyes törvényben meghatározott súlyos jogi, és nem pedig ténybeli – a lefolytatott bizonyítást, a bíróságok bizonyíték-értékelő és mérlegelő tevékenységét, valamint az ennek következtében megállapított tényeket és az ezek összességéből összeálló tényállást érintő – hibáinak orvoslására szolgál. A Be. 650. § (2) bekezdése ezért kimondja, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése pedig ugyanezen okból úgy rendelkezik, hogy a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[18] Mindez azt jelenti, hogy felülvizsgálatnak még a törvényben meghatározott okra történő hivatkozás alapján is csak akkor van helye, ha az annak alapjául szolgáló tények és indokok a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállással összhangban vannak, a tényállás vitatására, a tényállástól eltérő tényekre felülvizsgálati indítványt alapítani nem lehet, a felülvizsgálat ilyen esetben törvényben kizárt.

[19] A felülvizsgálat során nem csak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezet, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozatlansága, a bizonyítékok mérlegelése sem külön-külön, sem egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének és ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint – a minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül – a kiszabott büntetés, illetve annak mértékének vitatására (BH 2020.94.; BH 2018.42.).

[20] A felülvizsgálati indítvány ezért kizárt mindazon részében, amelyben a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás III. pontjában foglaltak megalapozottságát, részbeni felderítetlenségét állítja, a lefolytatott bizonyítás hiányosságaira utal, és további bizonyítás lefolytatását tartja szükségesnek. A felülvizsgálati indítvány kizárólag az eljárási szabálysértésre hivatkozó részében bírálható el.

[21] 2. A Be. 648. § b) pontja értelmében felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen eljárási szabálysértés miatt is van helye.

[22] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára figyelemmel, eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a 607. § (1) bekezdés b) pontjában, vagy a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[23] A Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjára figyelemmel feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező ok, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[24] A Be. 659. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványt – a (3)-(4) bekezdésben meghatározott, jelen ügyben nem releváns kivétellel – a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

[25] A védő felülvizsgálati indítványának indoka szerint az első- és a másodfokú bíróság Terheltl II. rendű terhelt vonatkozásában a büntetőeljárási törvény hatályos rendelkezéseinek megsértésével járt el a terhelt távollétében külön eljárás szabályai szerint, ami azt eredményezte, hogy a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte kötelező lett volna.

[26] A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatok alapjául szolgáló eljárást megvizsgálva megállapította, hogy az ügyben eljáró bíróságok a védő által sérelmezett eljárási szabályokat betartották és a II. rendű terhelt idézése azon eljárási cselekményekre, amelyen részvétele kötelező volt, szabályszerű volt, ez alól csak az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetése céljából kitűzött tárgyalásra történő idézés képez kivétel. A Kúria ebben a tekintetben azonban osztotta a Legfőbb Ügyészség érvelését, miszerint ez az eljárási szabálysértés relatív (feltétlen hatályon kívül helyezést nem eredményező), ugyanis ez a tárgyalás a II. rendű terhelt távollétében is megtartható volt, a tárgyaláson kihirdetett ügydöntő határozat a későbbiekben írásba foglaltan, teljes terjedelemben, a jogorvoslati jogra történő tájékoztatást is magában foglalóan II. rendű terhelt részére szabályszerűen, hirdetményi úton (és védője útján is) kézbesítésre került.

[27] Az iratok tanúsága szerint az I. és II. rendű terhelttek ellen a Budaörsi Járási Ügyészség a B.951/2015/16-I. számú vádiratával társtettesként elkövetett zsarolás büntette és társtettesként elkövetett magánlaksértés büntette miatt, továbbá a II. rendű terhelttel szemben

a Budaörsi Járási Ügyészség a B.3151/2014/10-I. számú vádiratával lopás vétsége és a B.986/2015/13-I. számú vádiratával ugyancsak lopás vétsége miatt emelt vádat.

[28] A Budaörsi Járásbíróság a B.986/2015/13-I. számú vádirat alapján 4.B.679/2015. számon indult ügyet a 4. sorszámú, 2016. július 20. napján kelt végzésével a B.3151/2014/10-I. számú vádirat alapján korábban megindult 4.B.254/2015. számú üggyhöz egyesítette. A 4.B.254/2015. számú ügyben már az egyesítés előtt, 2015. szeptember 28-án a 7. sorszámú végzéssel elfogatóparancs kibocsátására került sor Terhelt1 terhelt ellen. A terheltet 2015. október 7. napján a járásbíróság elé állították, ahol tartózkodási helyeként a cím13 alatti alapítványt adta meg. A bíróság az elfogató parancs visszavonása mellett ekkor felhívta a terhelt figyelmét arra, hogy a tartózkodási helyének megváltozását 72 órán belül köteles bejelenteni a bíróság részére. Terhelt1 II. rendű terhelt ettől az időponttól kezdve bizonyosan tudomással bírt arról, hogy ellene a Budaörsi Járásbíróságon büntetőeljárás van folyamatban. Ennek ellenére az egyesítésről szóló 4.B.679/2015/4. számú, 2016. július 20. napján kelt végzést és a B.986/2015/13-I. számú vádiratot már nem tudta kézbesíteni a bíróság a terheltnek az általa megadott címen, a tértivevény elköltözött jelzéssel érkezett vissza. A lakcímnnyilvántartás ekkor a II. rendű terhelt tekintetében egy kijelentett és egy fiktív lakcímet tartalmazott. A bíróság 4.B.679/2015/6. számú megkeresésére a Bonyhádi Rendőrkapitányság a II. rendű terhelt – általa megadott – tartózkodási helyét ellenőrizte, és a jelentése szerint a II. rendű terhelt már fél éve elhagyta az alapítványt. A bíróság ezt követően – 2016. október 12. napján – 8. számú végzésével elfogató parancsot bocsátott ki, majd a Budaörsi Járási Ügyészség a 4.B.254/2015/18. sorszámú iktatott B.986/2015/19. számú beadványában indítványt tett az eljárásnak a terhelt távollétében történő külön eljárás szabályai szerinti lefolytatására.

[29] A harmadik vádirat alapján indult ügyben a Budaörsi Járásbíróság a B.951/2015/16-I. számú vádiratot és a 4.B.719/2015/3. sorszámú tájékoztatást az ebben a vádiratban megjelölt, cím13 alatti, korábban a terhelt által másik ügyben történő elfogását követően megadott lakcímére kísérelte meg kézbesíteni, ahonnan az iratok 2016. július 19-én „elköltözött” postai jelzéssel érkeztek vissza. A járásbíróság ezt követően a 4-I. sorszámú intézkedésével a terhelt magyarországi lakóhelyét, tartózkodási helyét ellenőrizni rendelte, azonban a lakcímnnyilvántartásból illet nem lehetett megállapítani. A járásbíróság ezért 5. sorszámú 2016. augusztus 29. napján kiadott megkeresésével a Bonyhádi Rendőrkapitányságot kereste meg a terhelt településen lévő tartózkodási helyének ellenőrzése érdekében, egyidejűleg kézbesítés céljából megküldte a vádiratot azzal, hogy ezen irat II. rendű terhelt általi átvételét igazolják vissza a bíróságnak és a II. rendű terhelt jelölje meg a tényleges tartózkodási helyét. A rendőrkapitányság 2016. szeptember 13-án elkészített jelentése szerint az elvégzett adatgyűjtés eredményre nem vezetett, Terhelt1 tartózkodási helye ismeretlen, a megadott lakcímről nevelője szerint közel fél éve ismeretlen helyre távozott, tartózkodási helyét nem ismeri, vele semmilyen formában nem tart kapcsolatot.

[30] A járásbíróság ezt követően ellenőrizte, hogy a terhelt büntetés-végrehajtási intézetben van-e, erre azonban nemleges választ kapott (2012. október 12. napján kelt 7. sorszámú hivatalos feljegyzés). A járásbíróság mindezekre figyelemmel 2016. október 12. napján 4.B.719/2019/7. sorszámú elfogató parancsot bocsátott ki az ismeretlen helyen tartózkodó Terhelt1 terhelttel szemben. A járásbíróság 11. sorszámú, 2016. december 1. napján kelt intézkedésében tájékoztatta a Budaörsi Járási Ügyészséget, hogy a II. rendű terhelt ellen kibocsátott elfogató parancs nem vezetett eredményre, erre figyelemmel az ügyészség 2016. december 6. napján kelt B.951/2015/23. számú nyilatkozatában indítványozta, hogy a bíróság a II. rendű terhelt vonatkozásában a terhelt távollétében külön eljárás szabályai szerint folytassa le az eljárását.

[31] A II. rendű terhelt ellen folyamatban lévő három ügyet a Budaörsi Járásbíróság 5.B.719/2015/52-I. számú, a 2017. november 27. napján megtartott tárgyaláson meghozott végzésével egyesítette.

[32] A járásbíróság a 2017. március 20., május 18., augusztus 30., november 27., a 2018. február 7., március 26., a 2019. április 24., 2020. január 13., február 19. és március 2. napjára kitűzött tárgyalásokra valamennyi esetben szabályszerűen, hirdetményi úton rendelte idézni a II. rendű terheltet, emellett szabályszerűen idézte a II. rendű terhelt védőjét, továbbá a II. rendű terheltet a védője útján is idézte. Az iratok alapján megállapítható, hogy 2018. március 20. napján az ügyben nem volt érdemi tárgyalás.

[33] Ez alapján tényként rögzítendő, hogy az érintett tárgyalásokra a II. rendű terhelt szabályszerűen, hirdetményi úton, valamint védője útján is idézésre került, és az eljárás II. rendű terhelt távollétében történő lefolytatására azt követően került sor, hogy a vele szemben tartózkodási helyének ellenőrzésére és megállapítására irányuló intézkedések eredményre nem vezettek, a II. rendű terhelt az általa megadott tartózkodási helyen nem tartózkodott, onnan ismeretlen helyre távozott, tartózkodási helyének megváltoztatását követően 72 órán belül nem jelentette be az új elérhetőségét, a vele szemben ezen okból kiadott elfogatóparancs eredményre nem vezetett, majd a bíróság erről szóló tájékoztatása alapján az ügyészség indítványozta az eljárásnak II. rendű terhelt távollétében történő lefolytatását.

[34] A Kúria az iratok alapján megállapította, hogy a 2017. augusztus 30. napján megtartott tárgyaláson Htanú4 tanú valóban előadta, hogy Terhelt1 II. rendű terhelt külföldön tartózkodik, vele az interneten keresztül beszélget, és a II. rendű terhelt azt mondta neki, hogy az ügyvédje mindent rendezni fog. Mindezek alapján ugyancsak tényként kell rögzíteni, hogy a tanú vallomásából a II. rendű terhelt konkrét külföldi tartózkodási helye (címe) nem állapítható meg. A védő által is hivatkozott NEBEK tájékoztatásai ugyancsak azt alapozzák meg, hogy a terheltnek nem volt olyan ismert lakóhelye és tartózkodási helye, amelyről őt a tárgyalásra idézni lehetett volna. A járásbíróság 94. sorszámú, 2019. február 1-jén kelt, a NEBEK-től érkezett átiratból ugyanis az állapítható meg, hogy Terhelt1 az izlandi hatóságok értesítése alapján 2019. január 29-én az Egyesült Királyságból 2 hét időtartamra Izlandra érkezett, ahol a testvéreit látogatta meg. Terhelt1 lakcímeként egy, az Egyesült Királyság területén lévő címet és egy konkrét mobiltelefonszámot adott meg a határellenőrzés során. A járásbíróság erről a 2019. április 24. napján megtartott tárgyaláson tájékoztatta a jelenlévőket – így a II. rendű terhelt védőjét is – azzal, hogy a II. rendű terhelt ezen lakcíme még nem került ellenőrzésre. A járásbíróság ezen okból 2019. április 24. napján kelt intézkedésében megkereste a NEBEK-et, annak közlése iránt, hogy a II. rendű terhelt a 94. sorszámú tájékoztatásban megjelölt címen tartózkodik-e. Egyidejűleg erről a címről írásban rendelte idézni a II. rendű terheltet, ahonnan az idézés „nem kereste” postai jelzéssel érkezett vissza. A járásbíróság emiatt 2019. május 10. napján a NEBEK-et megkereste annak ellenőrzése végett, hogy a terhelt a fenti címen tartózkodik-e, illetve amennyiben nem, úgy az ismert új tartózkodási helyét is közöljék. A NEBEK a 2019. június 14. napján kelt iratában tájékoztatta a járásbíróságot a II. rendű terhelt utolsó ismert, Egyesült Királyságban lévő címéről azzal, hogy a brit társiroda közlése szerint nincs lehetőségük a lakcím ellenőrzésére. Ennek ismeretében a járásbíróság az benyújtó2 Nemzetközi Jogi Főosztályával történt előzetes egyeztetést követően bocsátotta ki a 2019. szeptember 13-án kelt, a NEBEK által közölt utolsó ismert címként megjelölt külföldi lakcímet is feltüntető európai elfogató parancsot, amelyről hivatalosan tájékoztatta a NEBEK Nemzetközi Bűnügyi Igazgatóságát is, amely ennek tényét a körözési nyilvántartási rendszerben 2019. október 24-én rögzítette és erről a járásbíróságot tájékoztatta. Az benyújtó2 Nemzetközi Büntetőjogi és Emberi Jogi Főosztálya a 2019. november 18. napján kelt átiratában arról tájékoztatta a járásbíróságot, hogy a NEBEK-től kapott értesítés szerint a II. rendű terhelt Izlandon tartózkodik. Az izlandi

hatóságok kérték a NEBEK-től az angol nyelvű európai elfogató parancs megküldését. A járásbíróság a 127. sorszámú, 2019. december 4. napján kelt végzésével elrendelte az európai elfogató parancs tartalmi részének angol nyelvre történő lefordítását. A járásbíróság ezt követően a 2020. január 13. napján megtartott tárgyaláson ismertette az benyújtó 2019. november 18. napján kelt értesítését. A II. rendű terhelt védője a tárgyalás elnapolását indítványozta annak érdekében, hogy a II. rendű terhelt tárgyalási jelenlétének elvi lehetősége biztosított legyen, tekintettel arra, hogy az elfogató parancs angol nyelvű fordítása rövid idővel a tárgyalás előtt – 2020. január 7-én – készült el. Az indítványhoz az ügyész is csatlakozott. A járásbíróság emiatt a 133/II. sorszámú végzésével a tárgyalást elnapolta, új határnapul 2020. február 19. napját tűzte ki, amelyre a II. rendű terhelt védőjét szóban, míg a II. rendű terheltet hirdetményi úton rendelte idézni. 2020. február 19. napján a tárgyaláson a II. rendű terhelt szabályszerű hirdetményi idézés ellenére nem jelent meg, védője jelen volt.

[35] Mindezeket figyelembe véve az eljárás adatai alapján nem lehetett azt megállapítani, hogy az alapeljárásban a II. rendű terhelt egy, a bíróságok által ismert lakóhelyen vagy tartózkodási helyen tartózkodott, amelyről ő idézhető lett volna. A bíróságok által megismert magyarországi tartózkodási helyéről postai úton eredményesen nem volt idézhető, a rendőrség megállapítása szerint ezen a címen nem tartózkodott. Az Egyesült Királyságban felmerült tartózkodási helyéről postai úton az idézése nem vezetett eredményre, az érintett külföldi hatóságok útján annak ellenőrzése nem volt lehetséges. A rendelkezésre álló adatok alapján ugyanakkor azt is alappal lehetett feltételezni, hogy a terhelt nem ezen a tartózkodási helyén, hanem Izlandon tartózkodik, az ottani tényleges tartózkodási helye, amelyről ő a tárgyalásra idézhető lett volna, nem volt ismert. Az ügyben eljáró bíróság számára ezért a II. rendű terhelt lakóhelye és tartózkodási helye ténylegesen ismeretlen volt, ennek oka pedig a II. rendű terhelt saját mulasztása volt, mivel annak ellenére, hogy az ügy korábbi szakaszában belföldi elfogató parancs alapján történő elfogásakor kifejezetten figyelmeztette a bíróság arra, hogy lakóhelyének és tartózkodási helyének megváltozását 72 órán belül köteles bejelenteni, ennek a kötelezettségének azonban nem tett eleget.

[36] A járásbíróság az utolsó, 2020. március 2. napjára kitűzött tárgyalásra a II. rendű terheltet ugyanakkor csak védője útján rendelte idézni, azonban ezen a tárgyaláson a II. rendű terhelt részvétele nem volt kötelező, a védő a tárgyaláson jelen volt.

[37] A Kúria már hivatkozott arra, hogy az alapeljárásban 2018. július 1. napjáig a korábbi Be., míg ezt követően a Be. volt hatályban.

[38] A korábbi Be. XXV. fejezete rendelkezett a távollévő terhelttel szembeni eljárásról.

[39] A korábbi Be. 528. § (1) bekezdésére figyelemmel a bíróság az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben erre irányuló ügyészi indítványra jár el.

[40] A korábbi Be. 529. § (1) bekezdése szerint, ha a vádlott tartózkodási helye a vádemelést követően vált ismeretlenné, és megalapozottan feltehető, hogy a vádlott megszökött vagy elrejtőzött, a bíróság a szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt indult eljárásban az eljárás felfüggesztése nélkül elfogató parancsot bocsát ki.

[41] A korábbi Be. 529. § (2) bekezdése értelmében, ha az elfogató parancs kibocsátása 15 napon belül nem vezetett eredményre, a bíróság erről az ügyészt tájékoztatja. Ha az ügyész indokoltnak tartja a tárgyalás vádlott távollétében történő megtartását, akkor a tájékoztatástól számított 15 napon belül erre indítványt tehet.

[42] A korábbi Be. 530. § (1) bekezdése szerint a vádlott távollétében tartott tárgyaláson a védő részvétele kötelező, míg a (2) bekezdése kimondja, hogy a vádlottnak hirdetményi úton kézbesített hivatalos iratot [70. § (5)-(6) bekezdés] védőjének is kézbesíteni kell.

[43] A korábbi Be. 70. § (5) bekezdés a) pontjára figyelemmel, hirdetményi úton kell kézbesíteni a hivatalos iratot az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt részére.

[44] A korábbi Be. 70. § (6) bekezdése szerint a hirdetményt 15 napra közzé kell tenni a kézbesítést elrendelő bíróság, ügyészség vagy nyomozó hatóság elektronikus tájékoztatására szolgáló honlapján, és 15 napra ki kell függeszteni az ügyészség vagy a nyomozó hatóság hirdető táblájára. A hivatkozott törvényhely 2017. április 19. napjától hatályba lépő módosítását megelőzően a hirdetményt a kézbesítést elrendelő elektronikus tájékoztatására szolgáló honlapján nem kellett közzé tenni.

[45] A korábbi Be. 70. § (6) bekezdés a) pontjára figyelemmel, az ilyen hirdetményt 15 nappal a terhelt utolsó ismert belföldi lakóhelye vagy tartózkodási helye szerinti helyi önkormányzat hirdető táblájára is ki kellett függeszteni, ugyanakkor a (6b) bekezdés szerint az iratot a hirdetménynek a kézbesítést elrendelő bíróság, ügyészség vagy nyomozó hatóság hirdető tábláján történő kifüggesztésétől számított 15. napon kell kézbesítettnek tekinteni.

[46] A korábbi Be. 73. § (1) bekezdése értelmében az eljárásnak nem volt akadálya, hogy a terhelt ismeretlen helyen tartózkodott. Ebben az esetben a bíróságnak a terhelt tartózkodási helye felkutatása iránt kellett intézkedni, ennek során el lehetett rendelni a lakóhelyének, illetve tartózkodási helyének a megállapítását, a körözését és az e törvényben meghatározott esetben elfogató parancsot lehetett kibocsátani.

[47] Az ügyben a korábbi Be. 73. § (3) bekezdése, valamint (3b) bekezdésére figyelemmel az ügyben mind belföldi, mind nemzetközi elfogató parancs kibocsátásának fennálltak a feltételei. A Be. első- és másodfokú eljárásban hatályos 747. § (1) bekezdésére figyelemmel a büntetőeljárás lefolytatásának nem volt akadálya az, hogy a terhelt elérhetetlenné vált. Az ügyben a Be. 749. § (3) bekezdésében foglalt, korábban ismertetett feltételek fennálltak, valamint a hivatkozott törvényhely (4) bekezdés b) és c) pontjában írt feltétel is fennállt. Az ügyben a bíróság annak feltételei fennállása mellett elfogató parancsot bocsátott ki, és az a kibocsátástól számított 15 napon belül nem vezetett eredményre.

[48] A Be. 747. § (3) bekezdésére figyelemmel, a távollévő terhelttel szemben vádemelésnek és azt követően a bíróság eljárásának akkor van helye, ha

a) a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy vagy a terhelt az eljárás során elszökött, elrejtőzött, vagy megalapozottan feltehető, hogy a büntetőeljárás elkerülése érdekében máshonnan elérhetetlenné vált,

b) a terhelt felkutatása érdekében tett intézkedések ésszerű időn belül nem vezettek eredményre, és

c) azt a bűncselekmény tárgyi súlya vagy az ügy megítélése indokolja.

[49] A Be. 135. § (1) bekezdés a) pontja alapján a bíróság hirdetmény útján kézbesíti az ügy iratát az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt részére.

[50] A Be. 135. § (5) bekezdése szerint az (1) bekezdés a) pontja esetén a hirdetményt 15 napra a terhelt utolsó ismert magyarországi lakcíme vagy tényleges tartózkodási helye szerinti helyi önkormányzat hirdető táblájára is ki kell függeszteni.

[51] Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy az alapügyben eljáró elsőfokú bíróság az adott eljárási cselekmény napján hatályos büntetőeljárás törvény betartásával járt el, és a távollévő terhelt elleni külön eljárás szabályait sem sértette meg. Ez alól az alábbiak szerint kivételt képez a 2020. március 2. napján – határozathirdetésre kitűzött – tárgyalási nap, amely azonban nem alapozta meg a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írt felülvizsgálati ok megállapítását.

[52] A Be. 550. § (2) bekezdésére figyelemmel a határozat kihirdetésére kitűzött tárgyaláson a határozat a vádlott és védő távollétében is kihirdethető, ha a tárgyaláson a vádlott, illetve a védő szabályszerű idézése ellenére nem jelent meg. Ez a rendelkezés a szabályszerű idézés esetén teszi lehetővé a határozat kihirdetését a védő és a terhelt

távollétében, ugyanakkor az az eljárási szabálysértés, hogy annak ellenére került sor a határozat kihirdetésére, hogy a II. rendű terhelt idézése nem volt szabályszerű, nem azonosítható a terhelt kötelező tárgyalási jelenlétével.

[53] A Be. 425. § (1) bekezdése értelmében a bíróság tárgyalást tart, ha a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítására bizonyítást vesznek fel. A Be. 428. § (1) bekezdésében foglalt kivételek hiányában a vádlott jelenléte a tárgyaláson kötelező, azonban a Be. CI. fejezetében szabályozott, a távollévő terhelttel szembeni eljárás szabályai között a 747. § (2) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy a távollévő terhelttel szembeni eljárás esetén e törvény rendelkezéseit az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

[54] E jogszabályi előírások tükrében megállapítható, hogy a II. rendű terhelt idézése a határozat kihirdetésére kitűzött tárgyalásra nem volt szabályszerű, így eljárási szabályt sértett a bíróság akkor, amikor a meghozott ítéletét a II. rendű terhelt távollétében kihirdette. Ugyanakkor arra figyelemmel, hogy ezen a tárgyalási napon kizárólag az ítélet kihirdetésére került sor, azaz bizonyítás felvétele nem történt; az elsőfokú bíróság az ítéletét a korábbi – távollévő II. rendű terhelt szabályszerű idézése mellett, a törvényi rendelkezéseket betartva megtartott – tárgyalási napokon lefolytatott bizonyítás alapján hozta meg.

[55] A Be. 550. § (1) bekezdésére figyelemmel, ha az ügy bonyolultsága, a határozat nagy terjedelme vagy más fontos ok szükségessé teszi, a határozat meghozatalára és kihirdetésére a tárgyalás 8, kivételesen 15 napra elnapolható. A határozat kihirdetésének határnapját a tárgyalás elnapolásakor ki kell tűzni. A határozat kihirdetésére elnapolt tárgyalás a tárgyalás speciális esete, amelyre a már meghozott határozat kihirdetése céljából került sor (BH 2020.263.). Ilyen esetben a törvény arra is lehetőséget ad, hogy a határozatot más összetételű tanács is kihirdethesse.

[56] Összességében tehát, a határozat kihirdetésére kitűzött tárgyaláson a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására bizonyítást nem folytatnak le, a határozat meghozatalára a korábban megtartott tárgyalások alapján kerül sor, a meghozott határozat kihirdetését akár más összetételű tanács is elvégezheti, ezért a határozat kihirdetésére kitűzött tárgyalásra történő idézés szabályszerűtlensége és ebből eredően a terhelt távolléte önmagában nem eredményezi annak megállapítását, hogy az eljárási cselekményt olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte kötelező. Az érintett tárgyaláson ugyanis kizárólag a már meghozott határozat kihirdetése, vagyis az ügydöntő határozat közlése történik meg, amely kezdete a határozattal szembeni jogorvoslati jog gyakorlásának. Abban az esetben, ha a terhelt a kihirdetésre kitűzött tárgyaláson nem jelenik meg és a távollétében kihirdetett, írásba foglalt, jogorvoslati jogra történt tájékoztatást is magában foglaló ítéletet kézbesítés útján közli a bíróság, ezzel a terhelti jogok nem sérülnek és a jogorvoslati joga maradéktalanul biztosított. A távollévő terhelt elleni külön eljárásban – a már ismertetett törvényi előírásoknak megfelelően – a terhelt számára a bíróság hirdetményi úton köteles kézbesíteni az írásba foglalt ítéletet is.

[57] Mindezek alapján tényként állapítható meg, hogy jelen ügyben eljárási szabályt vétett az elsőfokú bíróság azzal, hogy az ítélethirdetésre kitűzött tárgyalási napra nem idézte hirdetményi úton a II. rendű terheltet. Ugyanakkor az idézés szabályszerűtlensége nem okozza azt, hogy a határozat II. rendű terhelt távollétében történő kihirdetése feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést valósított meg, mivel az írásba foglalt, jogorvoslati jogra vonatkozó tájékoztatást is magában foglaló ítélet részére szabályszerűen kézbesítésre került. Így tehát az ő részvételének hiánya nem eredményezte a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott eljárási szabálysértés és ebből eredően a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati ok megvalósulását.

[58] A Kúria a másodfokú bíróság eljárása tekintetében megállapította, hogy arra a Be. szabályainak maradéktalan betartásával került sor, figyelemmel Be. CI. Fejezetben írt külön

eljárásra vonatkozó előírásokra is. A fellebbviteli bíróság a tanácsülés megtartásakor hatályos Be. 598. § (2) bekezdésére figyelemmel, szabályszerűen tartott tanácsülést, mivel a II. rendű terhelt terhére bejelentett fellebbezés kizárólag az 583. § (3) bekezdés a) pontján alapult, és nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését az ügyészség, a II. rendű vádlott és a védő nem indítványozta. A II. rendű terhelt a szabályszerű hirdetményi értesítés mellett az indítványtételi jogát gyakorolhatta, így a fellebbezés tanácsülésen való elbírálása nem eredményezheti a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerinti feltétlen eljárási szabálysértés {BH 2022.70. számon közzétett döntés, Kúria BH 2023.61. számon közzétett döntés [24], [27] bekezdései} és ebből következően a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írt felülvizsgálati ok megállapítását.

[59] **IV.** A kifejtettekre tekintettel a Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen, a 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésére figyelemmel öttagú tanácsban eljárva, hatályában fenntartotta.

[60] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[61] Az ugyanazon jogosult által ismételt indítvány előterjesztésének tilalma, illetve az azonos tartalmú indítvány ismételt előterjesztésének tilalma a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése alapján az ilyen indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. május 28.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Schmidt Péter s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró